

Piharakentamisen opas peltotontille

Sisältö

Sisältö	2
1 Yleistä	2
2 Kasvillisuus	3
Kasvillisuuden merkitys pihapiirissä	3
Puut	4
Pensaat	6
Pensasaidat	7
Perennat	7
Nurmialueet	8
Suositeltavia kasveja	9
3 Kulkuväylät ja pysäköinti	10
4 Oleskelu- ja leikki- paikat	11
5 Jätteet ja kompostointi	11
6 Kuivaus ja tomutus	12
7 Mallipihat	13
8 Lähteet	15

1 Yleistä

Tämä opas on tarkoitettu yleisohjeeksi ja ideoiden lähteeksi Janakkalan peltotonttien rakentajille. Oppaan tarkoitus on havainnollistaa, mitä ovat pihan keskeisimmät elementit, ja miten ne kannattaa ottaa oman pihan suunnittelussa huomioon. Oppaaseen on sisällytetty valmis lista kasveista, jotka soveltuvat peltotonteilla käytettäviksi. Lisäksi oppaasta löytyy kaksi mallipihaa, joissa havainnollistetaan, kuinka pihaa voidaan jäsenellä.

Peltotonteilla, joilla valmista kasvillisuutta ei juuri ole, on erityisen tärkeää aloittaa pihan suunnittelu hyvissä ajoin. Ajoissa toteutettu piha kehittyy nopeammin valmiiksi ja viihtyisäksi.

Kun pihasta on olemassa karkea suunnitelma heti talon rakennustöitä aloitettaessa, saadaan säästöä myös pihan rakentamiskustannuksissa. Maanrakentaminen on edullisempää, kun tarvittavat koneet ovat jo valmiiksi paikalla.

Tämä opas on laadittu Janakkalan kunnan tilauksesta Hämeen ammattikorkeakoulussa, maisemasuunnittelun koulutusohjelmassa, osana Sanna Nikkosen opinnäytetyötä.

2 Kasvillisuus

Kasvillisuuden merkitys pihapiirissä

Kasvit ovat yksi pihan tärkeimmistä elementeistä. Kasvillisuuden avulla voidaan luoda pihaan erilaisia tiloja ja sovittaa pihan rakennukset luonnollisesti ympäristöönsä. Kasvillisuus myös ilmentää eri vuodenaikoja ja antaa suojaa melulta ja tuulelta.

Kasvit tasaavat hyvin pihan lämpötilaeroja: päivällä puut ja pensaat varjostavat maanpintaa ja ehkäisevät näin maanpinnan ja ilman lämpenemistä. Yöllä puolestaan kasvillisuus pitää maanpinnan lämpimämpänä estämällä lämmön säteilyn ulos. Puiden ansiosta pihan pienilmasto on suotuisampi myös hieman aremmille kasveille ja muulle puutarhanhoidolle.

Puut luovat pihaan varjoa ja tuulensuojaa, sekä haihduttavat vettä parantaen samalla pihan vesitaloutta. Kasvillisuus myös parantaa taajamaympäristön ilmanlaatua sitomalla ilmasta epäpuhtauksia ja tuottamalla happea. Lisäksi kasvillisuus pidättää ja haihduttaa hulevesiä, jolloin rankkasateista johtuvat kaupunkitulvat vähenevät ja kunnan hulevesiviemäriverkoston kuormitus laskee.

Taajamaympäristössä vihreillä pihoilla on erityisen suuri merkitys, sillä yksityispihat muodostavat suuren osan taajamien viheralueista. Pihat ja niiden suojaisat heinikot ja risukasat tarjoavat elinympäristöjä ja ekologisia käytäviä eläimille, esimerkiksi linnuille.

Taajamissa yksityispihat vaikuttavat merkittävästi myös kaupunkikuvaan, lähiympäristön viihtyisyyteen ja maisemaan. Viherreän ympäristön on todettu lisäävän monin tavoin myös ihmisen henkistä terveyttä ja hyvinvointia.

Suojaava puusto vähentää kesällä ilmastoinnin, talvella lämmitysenergian tarvetta. Erityisesti havupuut vähentävät tehokkaasti tuulisuutta vuoden ympäri. Hyvin rakennettu ja hoidettu piha nostaa myös kiinteistön arvoa. Pihaan käytettävä raha maksaa siis itsensä takaisin paitsi kiinteistön arvonnousuna, myös pienempinä ilmastointi- ja lämmityskustannuksina sekä lisääntyneenä hyvinvointina ja ympäristön viihtyisyytenä.

Puut

Puita suositellaan istutettavaksi tontille vähintään 1 puu/tontin vapaa 100 m². Puista puolet on hyvä olla havupuita, jotta puustosta saatavat hyödyt säilyvät myös talvella.

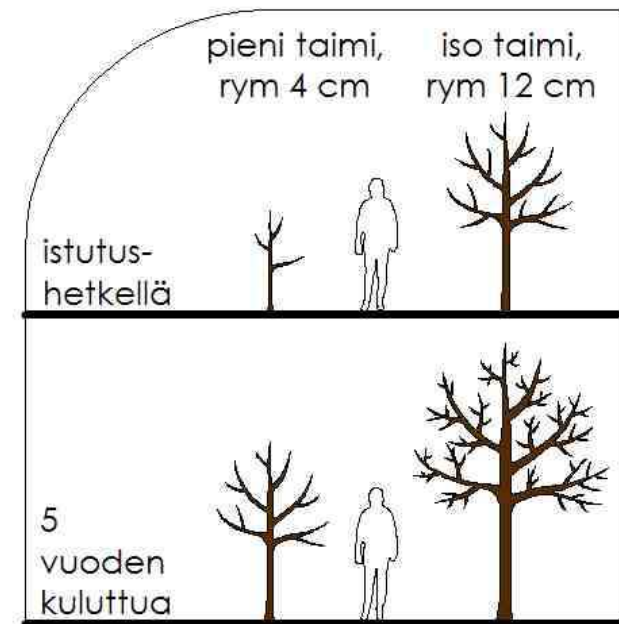
Puiden sijoittamisessa on huomioitava, että puu mahtuu kasvupaikalleen myös täysikasvuisena. Latvuksen lisäksi on otettava huomioon puun juuristo, joka ulottuu vähintään puun latvuksen laajuusalueelle. Suuren puun etäisyys rakennuksesta onkin suositeltavaa olla vähintään 6 m. Puun on myös hyvä mahtua kokonaan omalle tontille.

Puut kannattaa istuttaa ryhmiksi, jolloin kasvillisuuden hoito puiden ympäriltä on helpompaa. Savimailla sijaitsevilla peltotonteilla on syytä muotoilla puiden kasvualustat loivalle kum-

mulle. Muuten istutuskuopan pohjalle kertyy seisovaa vettä, joka tuhoaa puuntaimen. Tonttien reunoille ja takaosaan voidaan istuttaa puuryhmiä naapureiden kanssa yhdessä, jolloin tonttien rajalle muodostuu naapurin kanssa yhteinen metsikkö. Tämä edellyttää naapurin kanssa hyvää yhteistyötä.

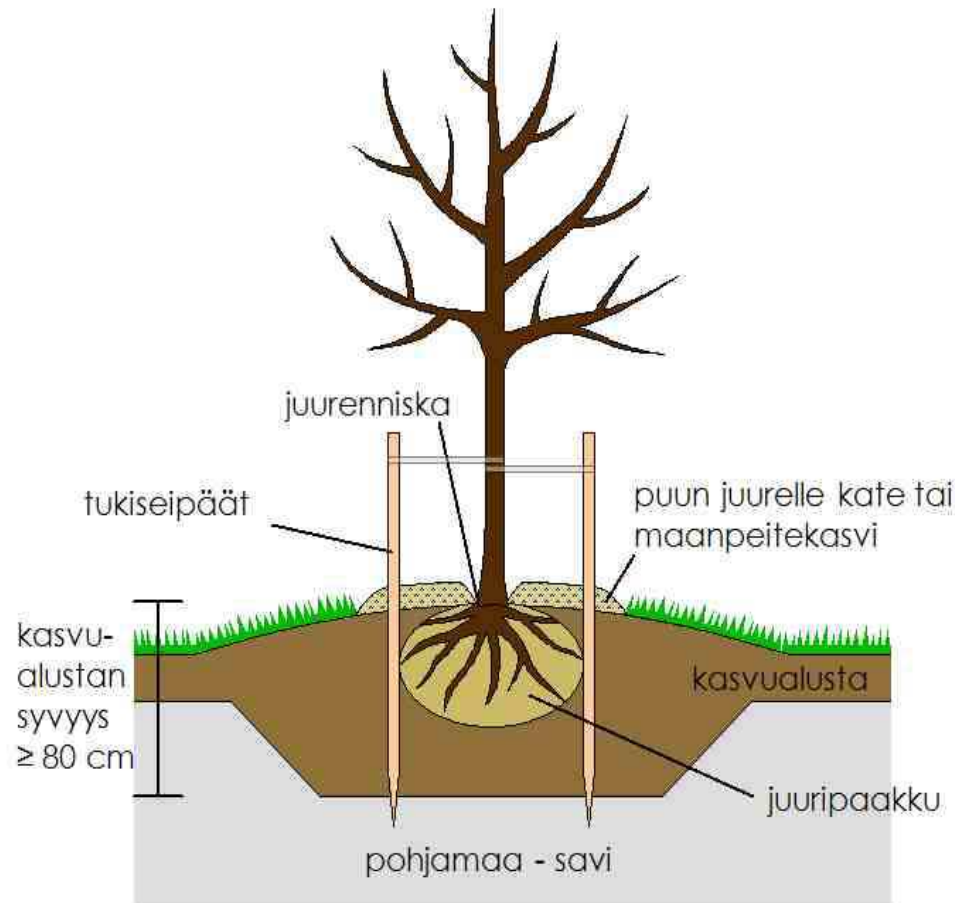
Puita kannattaa mahdollisuuksien mukaan istuttaa myös tontin kadun puoleiselle sivulle. Tällöin puut rikastavat samalla katukuvaa.

Peltotonteilla, joilla valmista puustoa ei ole, kannattaa käyttää mahdollisimman suurikokoisia puuntaimia. Tällöin pihalle saavutetaan vihreä ja valmis ilme huomattavasti nopeammin. Käytettävien taimien rungonympärysmittan (rym) on suositeltavaa olla vähintään 12–14 cm.

Peltotonteille kannattaa istuttaa suurikokoisia taimia, sillä näin pihalle saadaan nopeasti suojaavaa puustoa.

Puun istutus

- ❖ Puu istutetaan multavaan kasvualustaan, joka muotoillaan loivaksi kummuksi. Yksittäispuilla kasvualustan syvyyden olisi hyvä olla 80–100 cm, puuryhmissä riittää hieman vähempikin, kuitenkin vähintään 60 cm. Samaan kumpareeseen voi istuttaa useita puita.
- ❖ Puun juurenniskan tulee istutettaessa jäädä 10–20 mm kasvualustan pinnan yläpuolelle. Tämä on syytä tarkistaa, sillä puuntaimet eivät aina ole kasvaneet valmiiksi oikeassa syvyydessä.
- ❖ Puun juurelle kannattaa istutuksen jälkeen levittää kate, joka pitää maan pinnan kuohkeana ja kosteana. Katteella ei kuitenkaan saa peittää juurenniskaa. Puuta on syytä kastella istutuksen jälkeen reippaasti, niin että istutuskuopan kasvialusta kastuu.
- ❖ Istutuksen jälkeen puu kannattaa tukea tukiseipäillä. Tuennalla varmistetaan, että puu juurtuu hyvin kasvualustaan, eivätkä uudet ja hennot juuret repeile tai katkeile kovalla tuulella. Tukiseipäät ja sidokset eivät saa hangata puun oksia tai runkoa. Puu juurtuu paikoilleen parissa vuodessa, jonka jälkeen tuennat poistetaan.

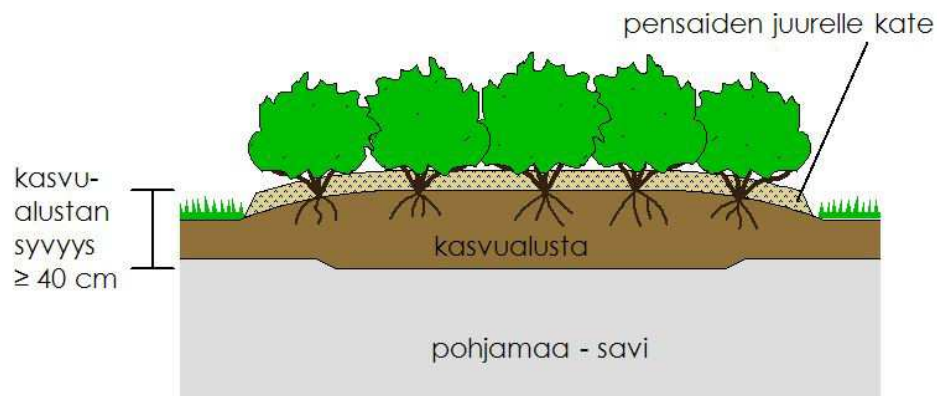
Kun pihasta on ajoissa tehty alustava suunnitelma, voi talon alta kuorittavaa pintamaata hyödyntää puiden kasvialustojen muotoilussa. Savipellon multaa voi vielä parantaa sekoittamalla siihen hiekkaa.

Pensaat

Erikokoisia pensaita voi käyttää antamaan näkösuojaa esimerkiksi naapureiden välisellä rajalla tai katua vasten. Pensaila voidaan myös jakaa tilaa, ja luoda pihan kasvillisuudelle kerroksellisuutta. Pensaat valitaan sen mukaan, mikä laji kullakin kasvupaikalla parhaiten menestyy.

Niin koriste- kuin hyötypensaatkin kannattaa istuttaa ryhmiksi, joilla on yhtenäinen kasvualusta. Oikeilla istutusetäisyyksillä pensaat muodostavat peittävän ryhmän, eivätkä rikkakasvit valtaa pensaiden välejä. Näin myös pensaiden ympäristön hoito helpottuu. Pensaiden alle on myös hyvä levittää katetta, joka pitää maan pinnan kosteana ja ehkäisee osaltaan rikkakasvien kasvua.

Myös pensaiden kasvualusta kannattaa muotoilla savimaalla koholle, jotta istutuskuopan pohjalle kertyvä vesi ei vahingoita kasveja.

Pensasaidat

Leikattavat pensasaidat

Leikattavat pensasaidat ovat säännöllisesti muotoon leikattavia lehti- tai havukasveista koostuvia aitoja. Ne vaativat leikkaamista pääsääntöisesti joka vuosi. Leikkauksilla aita pysyy kapeana, joten se soveltuu hyvin myös pienelle tontille. Pensaiden kukinta voi kuitenkin jäädä vähäiseksi, sillä kukkasilmut poistuvat yleensä leikkauksen yhteydessä. Leikattavaa pensasaitaa varten rakennetaan yhtenäinen kasvualusta, johon istutetaan taimia noin 3-4 kpl/m.

Aidanteet

Aidanteella tarkoitetaan pensasaitaa, jota ei leikata säännöllisesti, vaan pensaiden annetaan kasvaa niille luontaiseen muotoon ja korkeuteen. Aidanne vaatii leikattavaan pensasaitaan verrattuna vähemmän työtä, ja se pääsee kukki-

maan esteettä. Aidannettakin on syytä uudistaa silloin tällöin leikkaamalla pois vanhimpia ja vioittuneita versoja. Myös aidannetta varten kaivetaan ensin yhtenäinen kasvualusta, johon taimet istutetaan. Aidanteeseen käytetään yleensä isompia ja enemmän haaroittuneita taimia, joten taimia tarvitaan vähemmän, 1-2 kpl/m. Mitä suurempia taimia käytetään, sitä nopeammin aidasta kasvaa peittävä.

Monilajiset aidat

Aidanne voi koostua myös useammasta kuin yhdestä kasvilajista. Kun eri pensaslajeja istutetaan aitaan sekaisin, saadaan aidalle pitempi kukinta aika: kun ensimmäinen laji lopettaa kukintansa, toinen aloittaa sen. Eri aikaan kukkivia lajeja käytämällä aita on värikäs koko kesän. Monilajinen aidanne on myös vaihtelevan näköinen: erikokoiset ja – väriset pensaat elävöittävät tontin ilmettä. Monilajiseen aidanteeseen istutetaan kutakin eri pensaslajia 3-5 taimea peräkkäin.

Aidan etäisyys kadun rajasta on aina vähintään 80 cm.

Marjapensaat kannattaa istuttaa aidanteiksi, jolloin pensaiden suojaaminen ja nurmen leikkaaminen pensaiden ympäriltä on mahdollisimman helppoa. Koriste- ja hyötykasveja ei tarvitse aina erotella toisistaan, vaan marjapensaita voi myös käyttää muiden pensaiden tavoin ja niiden lomassa pihan koristeena ja tilanjakajana.

Perennat

Perennat ovat monivuotisia, ruohovartisia koristekasveja. Perennaryhmä kannattaa sijoittaa näkyvälle paikalle, esimerkiksi rakennuksen tai oleskelupaikan läheisyyteen. Näin siitä on mahdollisimman paljon iloa pihan käyttäjille. Kuitenkaan aivan rakennuksen seinän viereen ei kannata perenna- tai muutaakaan kasviryhmää perustaa, sillä seinänvierus on luontaisesti liian kuiva paikka kasvillisuudelle. Perennaryhmästä tulee näytävämpi, kun siitä muistaa tehdä tarpeeksi suuren. Perennaryhmän kasveja valitessa on muistettava ottaa huomioon valitun kasvupaikan olosuhteet (aurinko-varjo, kuiva-kostea jne.) Perennoja löytyy lähes jokaiselle kasvupaikalle sopivia.

Matalat maanpeiteperennat sopivat nurmikon korvikkeiksi sellaisilla alueilla, joilla liikkuminen ja kulutus on vähäistä. Kun maanpeiteperennoista on muodostunut peittävä kasvusto, se ei juuri vaadi hoitoa.

Lisätietoa perennoista esimerkiksi:

- Julkisten alueiden perennat
- Viherammattilaisen perennakäsikirja
- <http://www.puutarhaunelma.fi/> [Pihan rakentaminen » Kasvillisuus » Perennat]

Nurmialueet

Nurmikko on pihan eniten hoitoa vaativa alue. Siksi sitä kannattaa käyttää harkiten ja lähinnä sellaisilla alueilla, jotka ovat kovassa kulutuksessa esimerkiksi pelaamisen, leikkimisen ja oleskelun takia. Muille alueille voi nurmikon sijasta kylvää esimerkiksi niittykasvillisuutta tai käyttää matalia maanpeiteperennoja.

Hoidon helpottamiseksi nurmialueista kannattaa tehdä mahdollisimman yhtenäisiä. Nurmen voi rajata esimerkiksi maahan upotettavilla reunakivillä tai huomaamattomilla reunatuilla, jolloin nurmikon leikkaaminen on helpompaa, eikä nurmikko leviä esimerkiksi istutusalueille ja käytäville.

Puiden ja pensaiden tyvet sekä tontin kapeat kohdat kannattaa suosiolla jättää nurmesta vapaaksi. Nurmikko vaikeuttaa puiden ja pensaiden kasvua, ja nurmen leikkaaminen kasvien ympäriltä on hankalaa. Hyvin kapeita tai pieniä nurmikaistaleita on myös hankala hoitaa. Nurmen sijaan kapeissa kohdissa voi käyttää esimerkiksi muita päällystemateriaaleja, maanpeiteperennoja, tai puiden ja pensaiden tyvillä kuorikatetta.

Etenkin pienehköillä (150-200 m²) alueilla kannattaa käyttää siirtonurmea, sillä näin nurmikosta saadaan heti käyttövalmis. Siirtonurmea käyttämällä vältetään myös voikukkien ja muiden rikkakasvien leviäminen nurmikolle.

Suosittelavia kasveja

FinE-kasvit (Finnish Elite) ovat kasveja, jotka on lisätty Suomen ilmastoon sopeutuneista, tutkituista ja tautitestatuista emokasveista. FinE-tunnuksella varustettujen kasvien menestymisestä Suomessa on vankka kokemus, ja ne ovat erityisen talvenkestäviä, sekä edustavan näköisiä kukintakauden ulkopuolellakin.

Havupuita:

pihdat
makedonianmänty
serbiankuusi
mustakuusi
valkokuusi

Suuria lehtipuita:

tammi
vuorijalava
saarni
metsävaahtera
punavaahtera
pilaritervaleppä
riippakoivu
harmaaleppä (koristeelliset muodot)

Pieniä lehtipuita:

mongolianvaahtera
iso-orapihlaja
mustamarjaorapihlaja
kotipihlaja
tuomi
tuohituomi
purppuratuomi
tarhaomenapuu
marjaomenapuu
purppuraomenapuu
pilvikirsikka
rusokirsikka

Puuvartisista maanpeitekasveja:

lamohietakirsikka
lamoherukka
paljakkapaju **FinE**
seppelvarpu

Kasveja leikattaviin pensasaitoihin:

taikinamarja
puna-aronia
kiinansyreeni
orapihlaja
metsäkuusi
pihdat

Kasveja aidanteisiin:

rusotuomipihlaja
marja-aronia
koristearonia
rusokuusama
pihasyreeni
puistosyreeni
unkarinsyreeni
tähtijasmike
puistoasmike
punapaju
idänvirpiangervo
jalo-onnenpensas
syyshortensia **FinE**

nukkeruusu
punaherukka **FinE**
mustaherukka **FinE**
viherherukka **FinE**

Tietyissä kasveissa on erityisiä ominaisuuksia, jotka on hyvä tiedostaa ja ottaa huomioon kasvivalintoja tehdessä. Kasveja valitessa on aina hyvä varmistua siitä, että valittu kasvi on juuri kyseiselle kasvupaikalle sopiva.

Monilajiseen aidanteeseen voi yhdistää esimerkiksi:

jalo-onnenpensas
tähtijasmike
sysshortensia

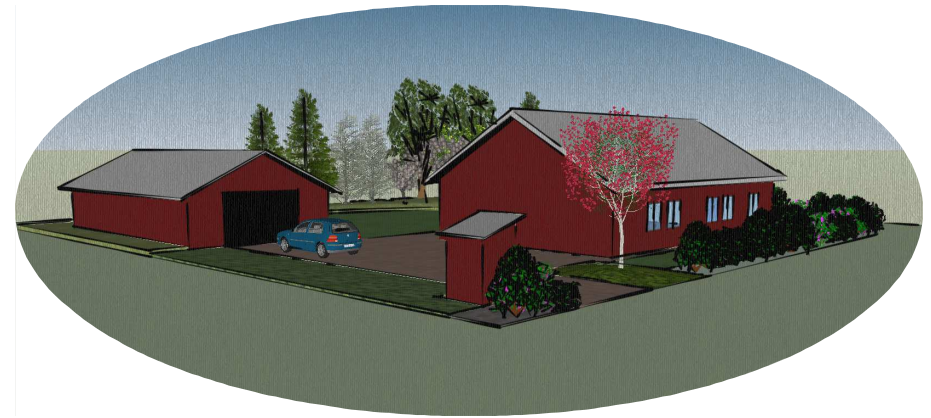
marja-aronia
idänvirpiangervo
pihasyreeni

3 Kulkuväylät ja pysäköinti

Kulkuväylät kannattaa suunnitella sellaisille paikoille, joista luonnollisestikin kuljetaan. Ihmisellä on taipumus valita suoriin reitti paikasta toiseen (esimerkiksi ulko-ovelta autotalliin), joten tämä on hyvä ottaa huomioon kulkuväylän suunnittelussa.

Kulkuväylien ja pysäköintipaikkojen mitoituksessa on myös otettava huomioon tila, jonka auton kääntäminen omalla pihalla vie. Toisaalta auton kääntö- ja peruutuspaikoista ei kannata tehdä tarpeettoman suuria, jotta ne eivät liikaa hallitsisi pihatilaa.

Koska erilaiset kiveykset ja asfaltti läpäisevät huonosti vettä, ne voivat kovalla sateella aiheuttaa ongelmia hulevesien johtamisessa. Siksi tällaisilla materiaaleilla ei kannata päällystää

paljon suurempia alueita kuin on tarpeen. Rankkasateiden aikaan kunnan hulevesiviemäriverkosto ylikuormittuu, joten tontilla olisi hyvä olla riittävästi myös vettä läpäisevää ja kasvillisuuden peittämää aluetta, jotta osa hulevesistä voisi imeytyä suoraan omalle tontille.

Kulkuväylien ja kaikkien muidenkin pintojen on aina vietettävä rakennuksista pois päin. Rakennuksen kosteus ja homeongelmien välttämiseksi pihan pintakaltevuudet kannattaa suunnitella huolella ja sitoa ne tontin ulkopuolisiin sade- ja hulevesijärjestelmiin. Pintakaltevuuksien tulisi näillä tontin osilla olla vähintään 2,5 % ja aivan rakennuksen seinustoilla 5 % rakennuksesta pois päin laskettuna.

4 Oleskelu- ja leikkipaikat

Oleskelualueen sijoituspaikaksi sopii parhaiten tontin etelä- tai länsipuoli, jossa aurinkoa riittää iltaan asti. Oleskelupaikkaa sijoittaessa kannattaa miettiä, tarvitseeko oleskelualue ehkä varjostavia puita päivän kuumimpaan aikaan. Pöytäryhmälle on hyvä varata tilaa oleskelualueelta noin 3 x 3 m.

Kiinteä leikkipaikka, esimerkiksi hiekkalaatikko tai keinu tulisi sijoittaa siten, että alue on puolivarjoinen. Aamu- ja iltaurinko saavat paistaa alueelle, mutta leikkipaikka on syytä suojata keskipäivän kuumimmalta auringolta esimerkiksi istuttamalla puu sopivaan paikkaan varjostamaan. Leikkipaikalle ei aina tarvitse varata erillistä tilaa, vaan lapset voivat käyttää leikkimiseen koko pihaa. Esimerkiksi pelipaikkana voi käyttää avointa nurmialuetta, auton peruutustilaa tai päällystettyä kulkuväylää, mikäli paikat vain muuten ovat riittävän turvallisia.

Oleskelualueet on hyvä salaojittaa tai vähintäänkin sijoittaa hieman muuta tonttia ylempäs.

5 Jätteet ja kompostointi

Jäteastia tai -katos on hyvä sijoittaa lähelle tontin ajoneuvoliittymää, jolloin astia päästään helposti tyhjentämään.

Kompostin voi sijoittaa esimerkiksi kasvimaan yhteyteen tai muuhun suojaisaan paikkaan. Mikäli komposti on käytössä ympäri vuoden, kannattaa se sijoittaa sellaiseen paikkaan, jossa kulkuväylät kompostille on helppo pitää auki myös talvella.

6 Kuivaus ja tomutus

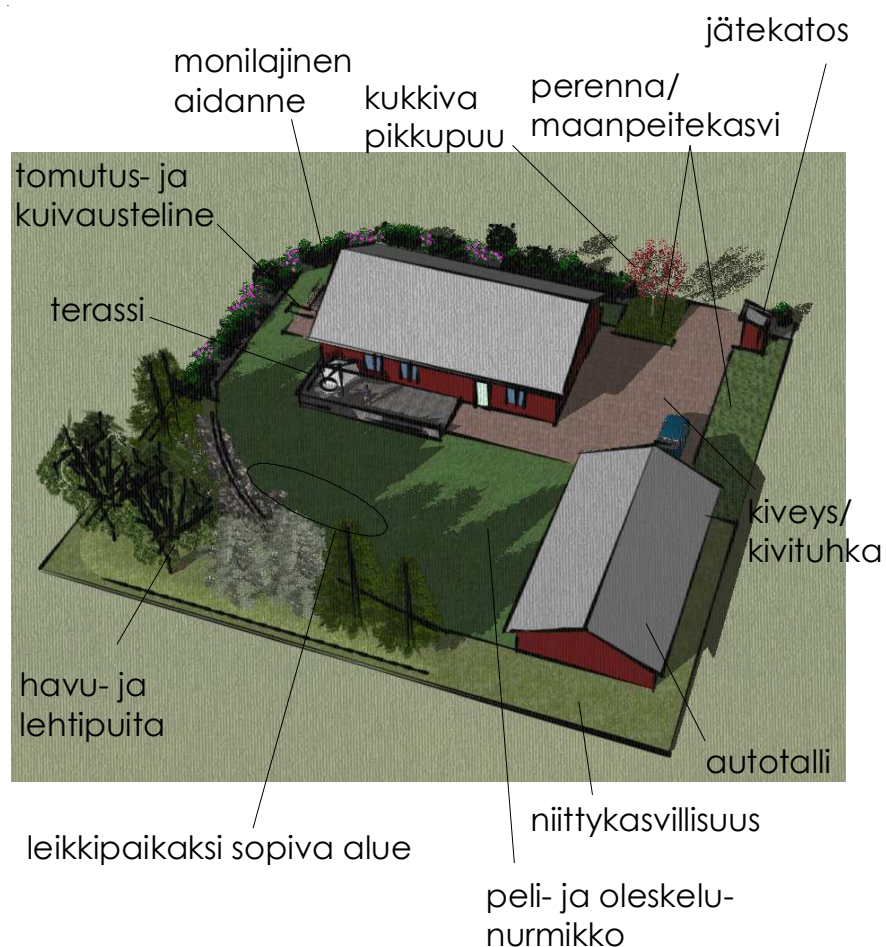
Tomutustelineettä on helpointa käyttää, mikäli se ei ole liian kaukana rakennuksen ulko-ovesta. Koska telineitä on olemassa lukuisia eri malleja ja värejä, pihalle voi valita rakennukseen ja ympäristöön parhaiten soveltuvan telineen. Tomutusteline kannattaa sijoittaa päällystetylle alueelle, sillä nurmen leikkaaminen telineen alta on hankalaa.

Pyykin kuivauspaikka on hyvä sijoittaa esimerkiksi kasvillisuuden tai rakenteiden lomaan. Näin pyykki ovat suojassa pölyltä ja katseilta. Mikäli pyykin kuivausteline sijoitetaan nurmialueelle, on telineen mallin oltava sellainen, että nurmikko on helposti leikattavissa telineen alta. Muussa tapauksessa teline on ehkä viisaampi sijoittaa toisaalle.

7 Mallipihat

Piha A

Pihan sisääntuloväylä ja autopiha on päällystetty kiveyksellä. Vaihtoehtoisesti päällystemateriaalina voi käyttää myös esimerkiksi kivituhkaa, joka on rakennuskustannuksiltaan edullisempi vaihtoehto, mutta vaatii enemmän huoltoa. Päällystemateriaalia on jatkettu ulko-ovelle, sekä takaoven yhteydessä sijaitsevalle tomutuspaikalle. Rakennuksen nurmeen rajautuvat seinänvierustat on päällystetty kuivatuksellisista syistä seulanpääkiveyksellä.

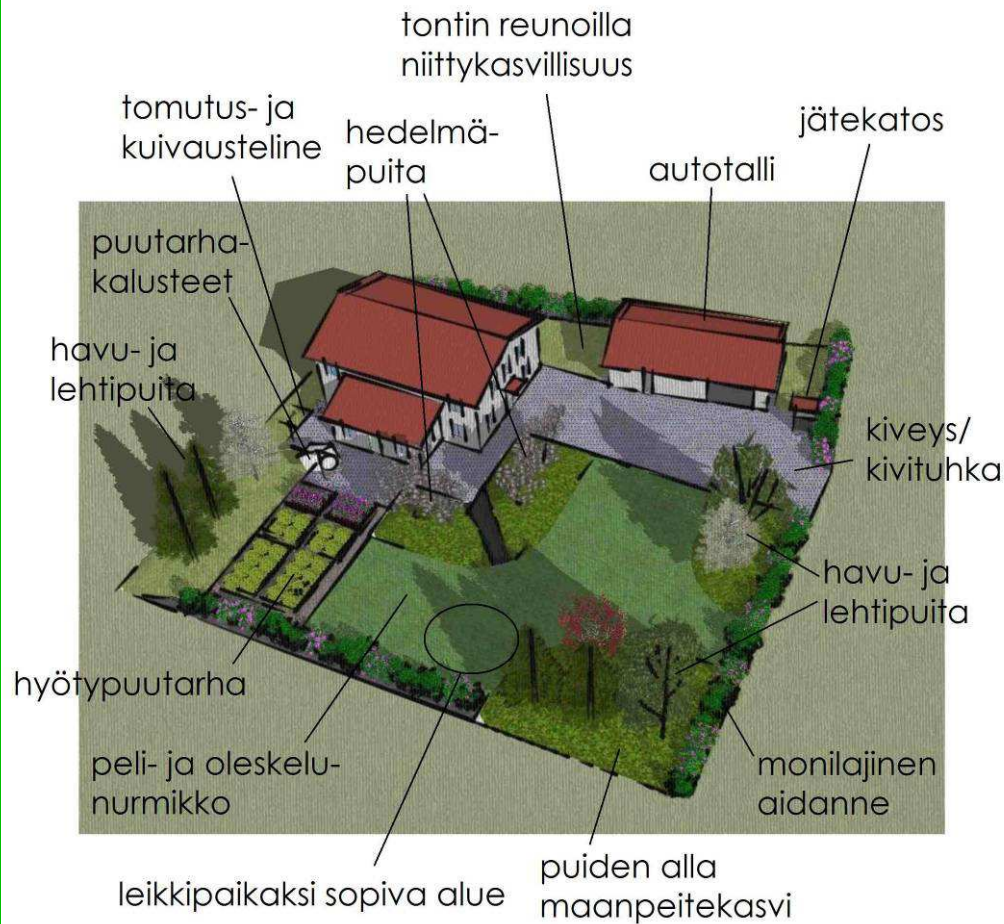
Jäteastia sijaitsee aivan tonttiliittymän vieressä olevassa katoksessa, ja kadun puolelle on istutettu pieni kukkiva puu elävöittämään tontin sisääntuloa ja katukuvaa. Sisääntuloa on lisäksi piristetty perennoilla, jotka helpottavat samalla tontin kapeiden reunaosien hoitoa. Perenna-alue toimii myös talvella lumenkasausspaikkana.

Etuoven vieressä sijaitsee terassi, jossa on tilaa myös puutarhakalusteille. Pihan keskellä on nurmen peittämää vapaata tilaa, joka sopii esimerkiksi lasten leikkeihin. Vaihtoehtoisesti koko aluetta ei tarvitse nurmettaa, vaan osan alueesta voi hyödyntää vaikka hyötykasvien viljelyyn.

Valtaosa puista on istutettu tontin takaosaan yhtenäiseksi ryhmäksi, sillä muissa tontin osissa puille ei ole riittävästi tilaa. Osa puista voi olla omenapuita tai muita hedelmäpuita. Vaikeasti hoidettavilla alueilla puiden alla ja autotallin takana on käytetty niittykasvillisuutta, jossa heinä saa kasvaa reilusti pitemmäksi, ennen kuin se niitetään.

Tontin kadun puoleisille sivuille on istutettu monilajinen aidanne antamaan pihalle näkösuojaa ja yksityisyyttä.

Piha B

Pihan sisääntuloväylä on kivetty aina ulko-ovelle asti. Talon edessä on tilaa oleskelulle ja pöytäryhmälle. Tomutusteline sijaitsee lähellä talon takaovea, mutta se on kuitenkin sopivasti syrjässä kulman takana. Oleskelualueen edessä aukeaa kasvima, jossa erilaiset hyötykasvit kasvavat korotetuilla istutusalueilla. Istutusalueiden välissä on huoltokäytävät, joten kasvien hoito ja sadon kerääminen on helppoa. Korotetut istutusalueet muodostavat myös eräänlaisen muotopuutarhan, jota on miellyttävä katsella oleskelualueelta. Lähimpänä oleskelu-alueella sijaitsevilla istutusalueilla kasvaa kylvökukkia.

Tässä pihassa rakennusten sijoittelun ja tontin muodon ansiosta puille jää enemmän tilaa. Osa puista on sijoitettu tontin takaosaan rajaamaan tonttia puistosta ja antamaan suojaa. Puolet puista on sijoitettu kadun puolelle ryhmiksi kahteen eri kumpareeseen, jossa ne jakavat tilaa kadun ja tontin välillä, sekä elävöittävät katunäkymää. Kulkuväylä on erotettu oleskelu- ja pelinurmikosta puuryhmällä, jossa kasvaa hedelmäpuita.

Hoidon helpottamiseksi puiden juurella on maanpeitekasveja. Maanpeitekasvit ovat myös näyttäviä pihan keskeisillä paikoilla. Tontin reuna-alueilla on niittykasvillisuutta, joka vähentää nurmikon leikkaamisen tarvetta ja lisää pihan helppohoitoisuutta. Tonttia reunustavat monilajiset aidanteet, jotka rajaavat tilaa ja tarjoavat näkösuojaa kadulta ja naapureilta.

8 Lähteet

- Alanko, P. 2003. Koristepuut ja -pensaat. Hämeenlinna: Kustannusosakeyhtiö Tammi
- Alanko, P. & Lagerström, M. 2004. Kukkapuut. Hämeenlinna: Kustannusosakeyhtiö Tammi
- De Roo, M., Roozen, N. ja Long, M. 2012. Green City-ohjeisto. Terveellinen asuttava kaupunki. Suom. Nina Holmlund. Helsinki: Viheraluerakentajat ry.
- Eskolainen, M. 2005. Viheralueiden hoito VHT'05. Helsinki: Viherympäristöliitto ry.
- Jansson, I. 2010. Piharakentamisen vaikutus kiinteistöhintoihin. Hämeen ammattikorkeakoulu. Maisemasuunnittelun koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Pasanen, S. & Rätty, E. 2002. Aidat ja portit. Helsinki: Viherympäristöliitto ry.
- Nuotio, A-K. (toim.) 2011. Pihan yleinen rakentamistapaohje 2011. Helsinki: Viherympäristöliitto ry.
- Soini, T. 2009. Viherrakentajan käsikirja. Helsinki: Viherympäristöliitto ry.
- Taimistoviljelijät ry. 2013. FinE –taimi tutkittua suomalaista laadua. <http://www.taimistoviljelijat.fi/index.php?section=21>